

Alternativní development a post-development

Nederveen Pieterse

Post-development

- ◉ Post-development představuje radikální reakci na delamata rozvoje.
- ◉ Extrémní nespokojenost s se standardní rétorikou a praxí, stejně jako deziluze s alternativním rozvojem charakterizují tuto perspektivu (Nederveen Pieterse, 2001:99).

Post-development

- Rozvoj nefunguje protože to je ´ nové náboženství Západu (Rist 1990), Carmen, 1996, vnucení vědy jako moci (Nandy, 1988), prostě nefunguje (Kothari, 1988), znamená kulturní pozápádnění a homogenizaci (Constantino, 1985).

Co je špatné na rozvoji?

- Kritika i z ostatních paradigmat
- Dependency – otázky globální nerovnosti
- Alternativní – nedostatek lidové participace, lidský rozvoj – potřeba investovat do lidí
- Post-development se zaměřuje na samotné předpoklady a motivy rozvoje
- Čím se odlišuje od ostatních přístupů je jeho odmítnutí rozvoje
- Otázkou tedy je, zda se jedná o udržitelnou a přínosnou pozici

Sachs

- Myšlenka rozvoje se ční jako ruina intelektuální krajiny. Deziluze a zklamání, selhání a nezákonné jednání byli stálými průvodci rozvoje a vyprávějí stejný příběh: rozvoj negungoval.
- Navíc historické podmínky, které vynesly tuto představu na výsluní, zanikly: rozvoj zastaral (Sachs, 1992:1).

Post-development

- Rozvoj není zavrhován pouze na základě jeho výsledků, ale z důvodů jeho úmyslů, světonáhoru a myšlenkového modelu (Nervedeen Pieterse, 2001:99).
- Myšlenkový model ekonomismu představuje redukcionistické chápání lidského bytí. Proto se nemáme obávat nerealizování rozvoje ale právě jeho uskutečnění (Sachs, 1992).

Dasgupta

- ◉ Post-development vyplývá ze základního zjištění, že životní styl střední třídy ne pro většinu světové populace prostě nemožný (Dasgupta, 1985)
- ◉ Celkové odmítnutí rozvoje
- ◉ Dasgupta : Ethics of Development

Post-development

- Gustavo Esteva (cit. podle Nederveen Pieterse, 2001:99)
- Pokud bydlíte v Mexico City, jste buď bohatí nebo tupí, pokud si nevšimnete, že rozvoj smrdí....
- Je načasde rozpoznat samotný rozvoj jako zkoubný mýtus jehož prosazování ohrožuje ty, mezi kterými v Mexiku žiji
- Tři dekády rozvoje byly obrovskými, neodpovědným experimentem, který na základě zkušenosti světové většiny krutě zklamal (1985)

Post-/anti-/beyond- developments

- Kritika modernity a technokratického pokroku,
- Hlubinná ekologie
- Anti-development – rozhněvané odmítnutí rozvojového business-as-usual
- Post-development , Beyond development (au-delà de développement) = Pieterse shrnuje všechny tyto tři přístupy do pod jedno označení – post-development

Nederveen Pieterse

- Problematizace modernity; poststrukturalismu, postmodernismus
- Rozvoj analyzován ve Foucaultovských termínech moci/vědění
- (Nederven Pieterse, 2001:34)
- Dekonstruován, podroben archeologickému zkoumání
- Kritika etnocentrismu, orientalismus (Said), západní kultury jako homogenizaci, postkolonialismu a kulturních studií.

Post-development

- ◉ Prohlubují kritickou reflexi, avšak nenavrhují alternativy
- ◉ Posmoderní zkoumání poskytují základ pro kritiku modernizační teorie
- ◉ Neederven Pieterse – modernity v plurálu
- ◉ Rozvojová teorie monolitizována – kritizována jako ‘náboženství Západu’ (Rist, 1997), developmentarism jako homogenizující

Sachs

Rozvoj jako 'cast of mind' myšlenková forma – rozvoj nikoli pouze socioekonomické usilí, ale vnímání, které vytváří realitu, mýtus, který konfrontuje společnost

Demontovat touto psychickou strukturou
Sachs,

Hybridní kultury

- Escobar –
- Argument hybridních kultur
- Transformační souboj s modernitou (Escobar, 1995:219)
- Rahmena – tradiční kultura statická, lokální kultury – imunitní systém lidského těla , západní kultura – AIDS

Koncept změny v západní kultuře – Robert Nisbet (1969)

- Homogenizace rozvoje – založeno na binárních dichotomiích
- Robert Nisbet – , od 7. stol. Jako lineární proces, změna jako přirozená, imanentní, vycházející z celku, kontrinuální, nezbytná, odpovídající diferenciaci společnosti
- Kritika Nisbeta – přehlíží zlomy v západním myšlení, 17. a 18. stol. Hledalo inspiraci v neevropských kulturách
- Do jaké míry můžeme nalézt stejný implicitní model endogenního ekonomického růstu i v současné rozvojové teorii

Kořeny post-developmentu

In the 1980s these views crystallized around the journal *Development: Seeds for Change*. They have been taken up by intellectuals in Latin America (Esteva, Escobar), India (see Dallmayr 1996 on the 'Delhi school'), Pakistan (Rahnema and Bawtree 1997), Malaysia (Just World Trust 1995), France (Latouche 1993), Switzerland (Rist 1997), Germany (Sachs 1992a), Belgium (Verhelst 1990), England (Seabrook 1994), Ireland (Tucker 1999), Japan (Lummis 1991). They have become prominent since they coalesce with ecological critiques and ecofeminism (Mies 1986, Shiva 1988b) and through bestsellers such as Sachs' *Development Dictionary*.

Hlavní body post-rozvoje

- ◉ 1) problematizace chudoby
- ◉ 2) kritika vědy
- ◉ 3) rozvoj jako pozápadnění

Shiva

- Kulturně vnímaná chudoba nemusí být nutně chudobou materiální; subsistence economies – naplňují základní potřeby skrze samozásobitelství, a nejsou chudí ve smyslu deprivování
- Přesto ideologie rozvoje je za chudé prohlašuje, protože neparticipují na tržní ekonomice, a nekonzumují zboží, které je distribuováno skrze trz (Vandana Shiva, 1988)

Sachs, 1999

- ◉ *Frugality* – subsistence economy
- ◉ *Distitution* - pokud jsou soběstačné ekonomiky podkopány skze prorůstové strategie
- ◉ *Scarcity* - pokud logika růstu a akumulace a komoditně založených potřeb se stanou hlavní logikou.
- ◉ René Dumont -

1) Problematizace chudoby

- ◉ Ve skutečnosti ekonomismus rozvoje je skutečně zbídačující
- ◉ Problém – zda méně tržní participace znamená automaticky více sociální participace; pokud ovšem nehomogenizujeme a neromantizujeme chudobu a pokud neztotožňujeme chudobu s 'čistotou' (a původní, lokální s originálním a autentickým) Neterveen Pieterse, 2001:101)

Development = Westernization

- Latouche, Escobar
- Rozvoje 'externí', založený na západním modelu industrializace
- Potřeba více endogenním diskursů,
- Endogenní rozvoj – podobný argument jako dependency – foreign bad, local good
- Kothari (1988)– kde skončila kolonizace, převzal otěže rozvoj Nederveen Pieterse, (2001:101)
-

Kategorie Západu

- Nederveen Pieterse tento přístup shledává jednostranných a zastaralým (2001:102)
- Otázka agency v post-rozvoji
- Westernization – koncept, který ignoruje různé historické proudy
- Latouche – ů používá kategorii ‘Západu’ – jakoby rozdíl mezi Evropou a S Amerikou nebyly ve skutečnosti významné
- Přesnější je *analytický polycentrismus*
- Existence více center jak na Jihu, tak na Severu

Kritika modernismu

- Součástí anti-Západu je pocit anti-modernismu
- Rozvoje trpí situací 'psychologického modernismu' - 'katedrály pokroku- přehladu
- Součástí kritiky modernismu je i kritika vědy
- Věda – karteziánské, osvícenské, pozitivistické myšlení
- Nástroj porobení si přírody
- Kritika – paradigmatické změny ve vědě – kvantová fyzika, teorie chaosu, teorie komplexních systémů
- Pozitivismus již není dominantní paradigma

Kritika vědy vs. anti-science

- Nederveen Pieterse volá po rozlišení
- Kritika vědy kontra anti-science přístup
- Uznání limitů vědy, role moci/vědění neznamená nutně anti-vědecký přístup
- Např. enviromentální ekonomie
- Anti-development často vyznívá jako luddité, spíše rétorické než skutečné analytické a ne zcela konsistentní (2001:103)

Diskursivní analýza

- Escobar – diskurs rozvoje – mechanismus reprodukce a zvládání Třetího světa
- Organizování výroby pravky o Třetím světě
- SAID, E.(1978): Orientalism, London: Vintage Books.
- Diskursivní analýza
- Lingvistický obrat, jazyk, texty jako rámec předpokladů a struktur myšlení, hlubší analýza než kritika ideologie
- Kulturní studia, feminismus, black studies,
- Pochopení kolonialismu, Ferguson – rozvojová mašinerie, development project talk alptorpe, Gaster

Post-development

- Crush, J. *The power of development*, Routledge, 1995
- Grillo, Stirrat, *Discourses of Development*
- Shenton, M, *Doctrines of Development*
- SACHS, W. (1992): *The Development Dictionary, A Guide to Knowledge as Power*, Zed Books, London, 1992.
- GASPER, D. (2004): *The Ethics of Development, From Economics to Human Development*. Dehli:Vistaar Publications.

Post-development

- RIST, G. (1997): *The History of Development, From Western Origin to Global Faith*, London: Zed Books.
- RAMOMET, I. (1998): The One and Only Way of Thinking. In Rahnema, M., Bawtree, V. (1998): *The Post-development Reader*. London: Zed Books.
- GANDHI, L. (1998): *Postcolonial Theory: a critical introduction*, Columbia University Press.
- FORSYTH, T. (ed.) (2005): [Encyclopedia of International Development](#). London and New York: Routledge.
- COWEN, M. P.; SHENTON, R.W. (1996): *Doctrines of Development*, London and New York: Routledge.

Tři Pietersovy argumenty: (2001:35) – rozvoj a globalizace

- 1) rozvojové myšlení není jednotné, jedná se o heterogenní přístupy proměnlivé v čase
- 2) zaměřuje se na nevyřešené dilema, objevující se v různých podobách rozvojových myšlení – nesourodost a tenze mezi endogenní a exogenní dynamikou rozvoje
- 3) zkoumá současný trend promýšlet rozvoj jako proces, který není limitován ani rozvíjející se země, ale na všechny společnosti, jako součást globálního procesu